

Suspendarea din funcție a administratorilor

Conf. univ. Dr.Lucian Săuleanu

La présente analyse part d'une sentence prononcée récemment par le Tribunal Dolj par laquelle à la demande d'un associé d'une société à responsabilité limitée il est ordonné par voie d'ordonnance présidentielle la révocation de sa fonction de l'administrateur ; on précise que dans la société sont deux associés, respectivement le demandeur avec 40% et le défendeur avec 60% et l'administration se faisait par les deux ; la mesure ordonnée par l'instance produira ses effets jusqu'à la résolution définitive et irrévocable de la demande d'exclusion qui faisait l'objet d'un autre dossier.

Nous nous proposons par la suite d'analyser de la perspective des dispositions de la Loi n° 31/1990 la légalité de la solution prononcée, à savoir premièrement quel est le régime juridique de la révocation d'un administrateur, s'il est possible de révoquer un administrateur et en quelle mesure l'instance peut intervenir dans le sens de la prononciation d'une telle révocation.

Revocarea administratorului Revocarea administratorilor se face de către adunarea generală a acționarilor în condițiile de cvorum și majoritatea prevăzută de lege pentru luarea hotărârilor de către acest organ de decizie al societății (art.11 și 112 din Legea nr.31/1990) indiferent dacă administratorii au fost desemnați prin actul constitutiv sau ulterior prin adunarea generală a acționarilor¹

Pornind de la caracterul *intuitu personae* al calității de administrator, în toate cazurile avem de a face cu o *revocare ad nutum*, în sensul că aceasta poate interveni oricând și independent de voința sau de vreo culpă contractuală a administratorului, fiind atributul exclusiv al organului de decizie al societății, competent să numească ori să revoce administratorul.

Cu privire la revocarea *ad nutum* a administratorilor s-a pronunțat atât doctrina² cât și jurisprudența³ reținând că în timp ce un mandat obișnuit este revocabil prin natura lui, mandatul administratorilor unei societăți comerciale este revocabil nu numai prin natura, ci chiar prin esența lui.

Administratorul care consideră revocarea abuzivă nu poate formula acțiune de reintegrare în funcție, ci numai acțiune în pretenții pentru daune-interese

¹ Jurisprudența s-a pronunțat în sensul că revocarea calității de administrator nu poate fi considerată o măsură vremelnică care să fie dispusă prin ordonanță președințială în condițiile art.581 C.pr.civ. (C.S.J.sect.com. dec.59/1996, în Dr.nr.8/1996, pag.133 și în R.D.C. nr.9/1996, pag.156). Au existat însă sentințe, după cum observa, prin care admis însă suspendarea temporară a administratorului din funcție, pe această cale procedurală, pentru administrare defectuoasă (a se vedea C.Ap., Brașov, dec. civ. Nr.141/A/1995, în R.D.C. nr.7-8/1997, pag.162.

² În privința doctrinei a se vedea St.D.Cârpenaru, Drept comercial român, Ed. All., Ed.1995, pag. 212-213 sau Ed. 1998, pag.219-220.

³ În acest sens Cas.III, dec.1474 din 21 mai 1939, în R.D.C. 1939, pag.719 sau în „Practica judiciară în materie comercială”, vol.II, Ed. Lumina Lex, Buc. 1991, pag.106.

compensatorii dacă prin revocare i-au fost aduse anumite prejudicii⁴ temeiul constitindu-l art.391 C. com.potrivit căruia „mandantul sau mandatarul care, fără justă cauză, prin revocarea sau renunțarea sa întrerupe executarea mandatului, răspunde de daune interese”. De altfel, în acest moment art. 137¹ alin. 4 prevede expres aceste principii: revocarea este independentă de invocarea unui motiv, dar dacă este fără justă cauză el este îndereptățit la plata unor daune-interese.În privința ultimul aspect, actualul legiuitor a creat o mică ambiguitate; ar rezulta din text că revocarea nu mai este *ad nutum*, adică independentă de orice motiv, odată ce totuși a corelat această revocare de existența unor motive temeinice; era mai potrivit ca legiuitorul să nu fi folosit expresia „fără justă cauză”. Intenția legiuitorului este clară, odată ce prin art. 132 alin 4 a stabilit că administratorii nu pot ataca hotărârile adunării generale privitoare la revocarea lor din funcție, context în care interpretabilitatea motivelor juste din perspectiva art. 137¹ alin. 4 rămâne doar în sfera temeiniciei și cuantumului daunelor solicitate.

Suspendarea administratorilor din funcție. Jurisprudență anterioară.

Tribunalul Brașov a admis cererea de ordonanță președințială introdusă de o societate comercială dispunând suspendarea pârâșilor din funcția de administratori ai societății, ca măsură vremelnică, justificată de iminența amplificării prejudiciului cauzat societății prin administrarea defectuoasă exercitată de pârâși.

Apelul declarat de pârâși prin care se susține că o asemenea măsură reprezintă o imixtiune fără temei a instanței în activitatea unei societăți comerciale și, deci, ordonanța președințială în această materie este inadmisibilă, a fost respins.

S-a reținut că, în principiu, dispozițiile Codul de procedură civilă alcătuiesc procedura de drept comun în materie civilă și comercială și, deci, nu se poate invoca inaplicabilitatea, în raporturile de drept comercial, a procedurii ordonanței președințiale. În ipoteza însărcinării prin contract a unor asociați cu administrarea societății și constatării consecințelor păgubitoare produse prin exercitarea necorespunzătoare a acestei activități, precum și în vederea înlăturării unui pericol iminent și ireparabil patrimoniului societății, este dată condiția urgenței, care justifică recurgerea la procedura sumară a ordonanței președințiale fără prejudecarea fondului⁵.

Punct de vedere cu privire la practica existentă.Ambele soluții, din punctul nostru de vedere, sunt criticabile din mai multe puncte de vedere.

Astfel, în primul rând considerăm că revocarea administratorilor este atributul exclusiv al asociașilor ori acționarilor, iar nu al instanței judecătorești odată ce nu există un temei expres în acest sens.Dimpotrivă, temeiul juridic existent este în sensul că aveastă atribuție excede instanțelor judecătorești. Evident, trebuie avut în vedere principiul simetriei juridice, astfel că dacă numirea administratorului este atributul adunării generale a asociașilor și revocarea aparține acesteia, lucru de altfel specificat expres de art. 111 alin. 1 lit. b din Legea nr. 31/1990

⁴ În acest sens, ordonanța din 7 octombrie 1935 a Trib. Ilfov, secț.a Ia în Practica judiciară, op. cit., vol.II, Ed. Lumina Lex, Buc. 1991, pag.124.

⁵ Curtea de Apel Brașov, dec. civ. nr. 14/A din 01.11.1995, în R.D.C. nr. 7-8/1997, pag. 161-162.

Pe de altă parte, se uită că nu există un raport între asociați și administratori, ci un raport între administrator și societate; acest raport are la bază un contract de mandat, astfel că oricum cererea de suspendare nu poate fi promovată de un asociat, ci eventual, dacă admitem admisibilitatea unei astfel de cereri, doar de societate.

Un argument în favoarea respingerii ca inadmisibile a cererii de suspendarea din funcție a unui administrator este și analiza finalității dispozițiilor Legii nr. 31/1990 în sensul că revocarea și implicit suspendarea unui administrator sunt de competența adunării generale a asociaților.

Astfel, stabilindu-se prin art. 132 alin. 4 că administratorii nu pot ataca hotărârile prin care au fost revocați, implicit s-a statornicit definitiv competența adunării de a revoca administratorii. Dacă până la introducerea acestui articol un administrator putea ataca și solicita suspendarea executării hotărârii prin care fusese revocat, tocmai noul text de lege stabilește clar raporturile între adunarea generală a asociaților și administrator . Este logic că stabilind această realitate și lipsind total pe administrator de puterea de a ataca hotărârea AGA prin care a fost revocat , implicit a exclus și posibilitatea suspendării administratorului prin intermediul instanței de judecată. Nu vedem nici un arguemnt pentru a substitui instanța voinței asociaților, odată ce aceștia din urmă îl pot revoca pe administrator fără ca acesta să se poată opune.